

Les Eres de Gardilans

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Antiga parròquia de Gardilans
Emplaçament Damunt de la carretera que porta de Vilada a Borredà, a Gardilans, sota del Soler.

Coordenades:

Latitud: 42.13274
Longitud: 1.95542
UTM Est (X): 413670
UTM Nord (Y): 4665042

Classificació

Número de fitxa 08299 - 6
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval
Segle XIV
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA: 3730
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 002407100DG16E0001ST
Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres / Martí Picas INSITU SL
Data de registre de la fitxa: ds., 16/03/2002 - 01:00

Descripció

Es tracta d'una gran masia, amb l'arquitectura típica de les cases pairals de muntanya. És formada per un conjunt d'edificis, destinats a diverses activitats: vivendes dels amos i dels treballadors de la finca, espai destinat a residència d'agroturisme, estables, magatzems, pallers, etc. L'edifici principal, segurament el més antic, té tres plantes d'alçada, d'uns 400 metres quadrats cada una. A la planta baixa hom pot veure-hi elements interessants, especialment alguns espais coberts amb volta de canó. La major part d'obertures es troben a migdia i a llevant. A migdia s'hi pot veure una eixida, constituïda per tres grans arcades, encara que sembla força moderna. L'edifici principal presenta una planta rectangular quadrada, encarada de nord a sud, però és fruit de diverses ampliacions, sobretot dels segles XVIII i XIX. Així ho mostren les llindes de la major part de finestres i balconades. L'interior de la casa presenta espais molt interessants, com el menjador. El mobiliari i els objectes ornamentals són d'una gran qualitat, però alguns no es corresponen amb la cronologia i les característiques de la resta del conjunt. A unes desenes de metres de l'edifici central hi ha altres construccions, com les pallisses i una gran era enrajolada. A l'exterior, algunes parts han estat recentment modificades, com un mur a la part nord, que s'ha coronat amb merlets i que, òbviament, no es corresponen amb una construcció d'aquestes característiques.

Observacions:

Disposa d'una capella familiar advocada al Santíssim Nom de Jesús.

Història

El fet de trobar el topònim de les Eres a la parròquia de Vilada i, de la mateixa manera, les Eres a la parròquia de Gardilans ens fa pensar que pugui tractar-se d'antics espais comunals de les respectives vil·les o parròquies, on es devia anar conjuntament a batre i a garbellar. L'actual casa de les Eres possiblement es correspon amb les cases citades a l'acta de consagració de Santa Magdalena de Gardilans o a les que apareixen en documentació del segle XI en aquesta parròquia. No obstant, fins al segle XIV no tenim notícies de l'existència d'aquesta masia. El 1357 trobem a Pere de les Eres, juntament amb Pere de Casa Sant Pere i Pere Ferrer, en una confirmació dels dominis del monestir de la Portella. Les Eres de Gardilans també es trobava sota del domini directe del monestir de la Portella. A partir del segle XV els Eres de Gardilans varen anar adquirint masoveries i roturant noves terres, que van eixamplar paulatinament el seu patrimoni. No poques vegades es varen veure implicats en bandositats i altres relacions conflictives de l'època. A mitjan segle XVI els Eres entroncaran amb els Comelles de Castell de l'Areny. Durant els segles XVII i XVIII la finca s'havia convertit en una gran explotació agropecuària, cosa que va obligar a ampliar notablement la casa. També al segle XIX es van fer noves construccions, però no es modificà l'estructura bàsica de l'edifici principal. Al segle XIX els Comelles varen emparentar amb els Anglerill d'Olvan, que encara hi resideixen. De la masia és fill l'erudit Dr. Ramon Anglerill, autor de mitja dotzena de llibres dedicats a santuaris marians del berguedà i excompany de seminari de Jacint Verdaguer. A la casa també hi va fer llargues estades l'historiador i jurista Joaquim de Camps i Arboix i l'escriptora Aurora Bertrana. Actualment els Anglerill intenten compaginar l'activitat tradicional de l'explotació amb un negoci d'agroturisme.

Bibliografia

AADD (1994: 185).
BERNADICH (1991: 194).
CAMPS (1959: 122).
CAMPS (1965: 70-72).

SOCA (1995: s. p).

SOCA (en en curs: s. p).

WEB (<http://www.leseres.com>).

WEB (<http://www.vilada.diba.es>).

